

GYS

25 MART
tarihinde yapılacak
sınava göre

2023

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI MEMUR VHKİ

Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı

KONU ANLATIMLI

%100 GÜNCEL

Sağlık Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda güncel olarak hazırlanmıştır.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
MEMUR-VHKİ
GÖREVDE YÜKSELME SINAVI
KONU ANLATIMLI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZARLAR

Komisyon

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

ISBN No/Tarih: 978-625-8221-36-7 / 03.01.23

Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

DATA Dizgi Grafik

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Tasarım

BASKI VE CİLT

Repro Bir Matbaacılık

ANKARA

Data Yayınları

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Faks: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

ÖN SÖZ

Sağlık Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği gereğince açık bulunan kadrolar için "Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı" yapılacaktır.

Sağlık Bakanlığı Personeline yönelik olarak "Görevde Yükselme Sınavı"na kendinizi hazırlayacağınız güncel mevzuat ve akabinde kendinizi soru çözerek değerlendireceğiniz güncel sorulardan oluşan bu kitabımızı hazırlamış bulunmaktayız. Data Yayınları olarak siz değerli adaylar için elinizdeki hazırlık kitabının çok faydalı olacağına inanıyoruz ve yapılacak sınavda başarılar diliyoruz.

Data Yayınları

**KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE
ÖNERİLERİNİZ İÇİN**

datayayinlari@gmail.com

adresine e-posta ile veya

0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız

üzerinden iletebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1 TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ	5
TESTLER	
ÜNİTE 2 GENEL KÜLTÜR VE GÜNCEL BİLGİLER	127
TESTLER	
ÜNİTE 3 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU (1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı Kısımları)	233
TESTLER	
ÜNİTE 4 1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ (13. Bölüm T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI)	298
ÜNİTE 5 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ	316
TESTLER	
ÜNİTE 6 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI (Birinci Kısım; İkinci Kısım; Üçüncü Kısım: 1. Bölüm ve 2. Bölüm)	379
TESTLER	
ÜNİTE 7 4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN	431
TESTLER	
ÜNİTE 8 4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	440
TESTLER	
ÜNİTE 9 3628 SAYILI MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI, RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNU	451
TESTLER	
ÜNİTE 10 663 SAYILI SAĞLIK ALANINDA BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME	460
TESTLER	
ÜNİTE 11 RESMİ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	475
TESTLER	
ÜNİTE 12 SAĞLIK BAKANLIĞI PERSONELİ GÖREVDE YÜKSELME VE UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETMELİĞİ .	508
TESTLER	
ÜNİTE 13 SAĞLIK BAKANLIĞI ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME YÖNETMELİĞİ	519
TESTLER	
ÜNİTE 14 SAĞLIK BAKANLIĞI TAŞRA TEŞKİLATI İDARİ VE HİZMET BİRİMLERİ KADRO STANDARTLARI YÖNETMELİĞİ	533
TESTLER	
ÜNİTE 15 SAĞLIK BAKANLIĞI DISİPLİN AMİRLERİ YÖNETMELİĞİ	538
TESTLER	
ÜNİTE 16 SAĞLIK BAKANLIĞI TAŞRA TEŞKİLATI KADRO STANDARTLARI İLE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARINA DAİR YÖNERGE	548
TESTLER	
ÜNİTE 17 SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI HARİCİ PERSONELİN ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNERGE	596
TESTLER	

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI 2023 YILI GÖREVDE YÜKSELME SINAVI VHKİ VE MEMUR UNVANI SINAV KONULARI VE SORU SAYILARI			
SIRA NO	KONULAR	SORU SAYISI	
1	Türkçe Dil Bilgisi	5	
2	Genel Kültür	5	
3	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı Kısımları ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı Kısımın Onüçüncü Bölümü	5	
4	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	35	
5	T.C. Anayasası (Birinci Kısım; İkinci Kısım; Üçüncü Kısım: 1. Bölüm ve 2. Bölüm)		
6	4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun		
7	4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu		
8	3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu		
9	663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname		
10	Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik		
11	Sağlık Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği		
12	Sağlık Bakanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği		
13	Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı İdari ve Hizmet Birimleri Kadro Standartları Yönetmeliği		
14	Sağlık Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği		
15	Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı Kadro Standartları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönerge		
16	Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı Harici Personelin Atama ve Yer Değiştirme Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge		
TOPLAM SORU SAYISI: 50			

TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ

SÖZ DÜZEYİNDE ANLAM

1. ÜNİTE

1. BÖLÜM

Sözcüğün zihinde uyandırdığı izlenime anlam denir. Bir anlatımda iletilmek isteneni doğru anlayabilmek için sözcüklerin ne anlama geldiğini iyi bilmek gerekir.

SÖZCÜKTE ANLAM

Gerçek Anlam

Terim Anlam

Mecaz Anlam

📌 Temel Anlam

📌 Yan Anlam

GERÇEK ANLAM

Sözcüğün zihnimizde uyandırdığı ilk anlam gerçek anlamdır. Sözcüğün gerçek anlamı iki şekilde kullanılabilir: temel anlam ve yan anlam.

a. Temel (İlk) Anlam

Sözcüklerin aklımıza gelen ilk anlamıdır. Başka bir deyişle bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır. En eski ve yaygın anlam olarak da bilinir.

👉 Yolun sağ tarafında iğde ağaçları vardır.

(Karada insanların ve hayvanların geçmesi için açılan veya kendi kendine oluşmuş, yürümeye uygun yer)

👉 Sıcaktan, bırakın yürümeyi, konuşacak halimiz bile kalmamıştı. (Havadaki yüksek ısı)

👉 Bardaktaki suyu niye döktün? (Boşaltmak)

📌 NOT

Bir sözcüğün tek başına iken taşıdığı anlam ile cümledeki anlamı aynı ise o sözcük temel anlamıyla kullanılmış demektir.

👉 Martinin kanatları ıslaktı.

👉 Kör babasına, uzun yıllar baktı.

👉 Gençler sahilde ateş yakmışlar.

Yukarıdaki cümlelerde geçen “kanat”, “kör” ve “ateş” sözcükleri cümle içinde tek başına taşıdıkları anlamları ile kullanılmıştır. Bu sebepten dolayı bu sözcükler temel anlamlı sözcüklerdir.

b. Yan Anlam

Sözcüklerin temel anlamlarıyla ilgilerini devam ettirerek kazanmış olduğu ikincil anlamlardır.

📌 **Q Bir sözcüğün birden fazla yan anlamı olabilir.**

👉 Uzun uzun çevresindeki insanlara baktı.

Bu cümlede “bakmak” sözcüğü temel anlamda kullanılmıştır.

👉 Her yere baktım fakat onu bulamadım.

Bu cümledeki “bakmak” sözcüğü ise yan anlam değeri kazanarak “aramak” anlamında kullanılmıştır.

👉 Çocuğun gözleri artık görmüyordu.

Bu cümledeki “göz” sözcüğü, “görme organı” anlamındaki temel anlamında kullanılmıştır.

👉 Dolabın gözlerine tek tek baktı.

Bu cümledeki “göz” sözcüğü ise bölme bölme, sıra sıra oluşu açısından çekmece” anlamında kullanılmış ve yan anlam kazanmıştır.

📌 NOT

Bir sözcüğün temel anlamı ve yan anlamı gerçek anlam kapsamındadır. Yan anlam temel anlama dayalı olarak ortaya çıkar. Yani yan anlam kazanan sözcüğün her zaman temel anlamla bağlantısı vardır. Bu bağlantı biçim ya da görev bakımından olabilir.

Bir cümlelinin iletmek istediği düşüncüyü veya duyguyu doğru anlayarak yorumlamak gerekir.

Cümlelinin yorumu, paragrafın yorumu için alt basamaktır. Cümleyi doğru yorumlayan kişi, paragrafı da doğru yorumlar. Bunun ilk koşulu da temel kavramları iyi bilmektir.

Cümleler anlam ve anlatım bakımından incelenir.

ANLAM ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN CÜMLELER

YAKIN ANLAMLI CÜMLELER

Savunduğu düşünce bakımından aynı doğrultuda olan cümlelerdir. Yakın anlamlı cümlelerde konu ve bakış açısı aynıdır.

- ☛ Sanatçının amacı çevresine ayna tutmak değil, aynaya yansıyanları tekrardan biçimlendirmektir.
- ☛ Sanatçı, gözlem gücünden yararlanırken seçtiği ayrıntıları olduğu gibi değil yeniden kurgulayarak anlatır.

ANLAMCA ÇELİŞEN CÜMLELER

Savunulan düşünce bakımından birbirine ters düşen, karşıt yargılar içeren cümlelerdir.

- ☛ Sanatçı içinde bulunduğu toplumun sorunlarını, sıkıntılarını eserinde anlatmalıdır.
- ☛ Ancak toplum gerçeklerinden uzaklaşan sanatçı sanatta yetkinliğe erişebilir.

NEDEN-SONUÇ CÜMLELERİ

Bu ilgi "-den, -dığından, -dığı için, -den dolayı, için, çünkü, ki, diye" sözcük ya da ekleriyle sağlanır.

Neden-sonuç cümlesinin yüklemine "Niçin?" sorusu sorulduğunda cümleden bir cevap alınabiliyorsa cümlede neden-sonuç ilgisi vardır. Böyle cümlelerde genellikle neden önce, sonuç sonra verilir.

☛ Derslerine çalışmadığı için sınıfta kaldı.
neden sonuç

☛ Gereksiz konuştuğundan komik duruma düştü.
neden sonuç

Neden-sonuç cümleleri aynı zamanda gerekçe bildiren cümlelerdir.

AMAÇ-SONUÇ CÜMLELERİ

Q Bu ilgi "için, -mek üzere, -mek için" ekleri ya da ilgeçleriyle sağlanır.

- ☛ Mutfak giderlerini karşılamak için biraz para ayırdım.
- ☛ Arkadaşını karşılamak üzere gara gitti.
- ☛ Seni görmek için geldim.

Q Cümledeki "için" sözcüğü yerine "amaçla" sözcüğü kullanılabiliyorsa o cümle amaç-sonuç cümlesidir; kullanılamıyorsa neden-sonuç cümlesidir.

- ☛ Öğretmen olmak için çok çalışıyor. (amaç-sonuç)
- ☛ Geç kaldığı için sınava giremedi. (neden-sonuç)

NOT

Amaç-sonuç cümlelerinde amaçlanan şeyin gerçekleşip gerçekleşmediği belli değildir. Ancak neden-sonuç cümlelerinde sonuç gerçekleşmiştir.

PARAGRAF BİLGİSİ

3. BÖLÜM

PARAGRAF

Paragraf, bir düşünceyi tam olarak anlatabilmek için bir araya getirilen cümleler topluluğudur. Yani paragrafın bütün cümleleri aynı konuyu işler ve aynı düşünceyi açıklar ya da destekler. Tek bir düşünce etrafında olduğundan kendi içinde bir bütünlük gösterir, kendinden önceki ya da sonraki paragraflara bir bağlılık göstermez.

Bu konu ile ilgili sınavlarda sorular, paragrafın değişik özellikleriyle ilgilidir. Genellikle paragrafın ya ana düşüncesi, yardımcı düşünceleri, konusu, başlığı sorulur ya da paragrafın oluşturulmasıyla ilgili özellikler üzerinde durulur.

Paragraf sorularının çözümünde bazı noktalara dikkat etmeliyiz. Bunlardan en önemlileri şunlardır:

- ❖ Paragrafa yorum karıştırmamak; paragrafı okurken ön yargılarımızı, kabullerimizi bir kenara bırakıp paragrafta sözü edilenler üzerinde durmak.
- ❖ Paragrafta bize göre çok yanlış bir düşüncenin doğruluğu savunuluyorsa onun doğru olduğunu kabullenerek soruya yaklaşmak.

Paragraf; bir düşünceyle ilgili cümleler topluluğu, bir ana düşünceyi açıklayan cümleler kümesi, bir düşünce birimi olarak da tanımlanabilir. İyi ve sağlam kurulmuş her paragraf şu özellikleri taşımalıdır:

- ❖ Paragrafı oluşturan cümleler dil, düşünce ve anlatım özelliği yönüyle birbirine bağlı olmalıdır.
- ❖ Paragrafı oluşturan cümleler belli bir düşünceyi (ana düşünceyi) dile getirmelidir.
- ❖ Paragrafın her cümlesi bir zincirin halkaları gibi dil ve düşünce yönünden birbirine bağlı olmalı; paragrafta, paragrafın konusu ve düşüncesiyle uyumsuz bir cümle yer almamalıdır.

PARAGRAFTA KONU

Her paragrafta yazar bir şeylerden söz ederek okura bazı mesajlar ulaştırmak ister. Paragrafta üzerinde durulan, hakkında söz söylenen düşünce, olay ya da duruma konu denir.

Bir paragrafı çözümlerken yapılacak ilk iş, konuyu doğru olarak saptamaktır. Konusu bilinmeyen paragrafın anlaşılması güçtür.

Bir paragrafın konusunu bulabilmek için yazıda “Ne üzerinde duruluyor?”, “Ne hakkında söz söyleniyor?” sorularına yanıt bulmamız gerekir.

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

Ana düşünce, parçada asıl vurgulanmak istenen, konuyla ilgili olarak okuyucuya kavratılmaya çalışılan düşüncedir. Bir başka söyleyişle yazarı yazı yazmaya iten amaçtır.

Ana düşüncesi kavranmamış bir yazı, gerçekte boşuna okunmuş bir yazıdır. Çünkü böyle bir durumda okuyucunun asıl anlatılmak istenenle bir düşünsel bağı olmayacaktır.

Ana Düşünce Nasıl Belirlenir?

Ana düşünceyi belirlemek, bir sözcüğün cümlede kazandığı anlamı, yaptığı görevi, cümlelerin ilettikleri yargıyı kavramaya bağlıdır. Ana düşünceyi belirlemede yanılgıya düşmemek için parçayı bütünüyle kavramayı amaçlayarak okumak gerekir. Parça okunduktan sonra, “Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği nedir?” sorusuna doğru bir cevap alınır ana düşünce belirlenmiş olur.

NOT

Ana düşünce, paragrafın başında olabileceği gibi ortasında ya da sonunda da olabilir. Kimi durumlarda ana düşünce açıkça belirtilmez, bütün paragrafa sindirilir.

YAZIM KURALLARI

4. BÖLÜM

EKLERİN VE BAĞLAÇLARIN YAZIMI

-KEN EKİNİN YAZIMI

Büyük ünlü uyumuna uymayan bu ekin aslı “iken”dir. Getirildiği sözcüğün son sesi ne olursa olsun ince yazılır:

☉okur-ken, yazar-ken, gelir-ken, söyler-ken...

İstenildiği takdirde “iken” olarak ayrı da yazılabilir:

☉okur iken, yazar iken, gelir iken, söyler iken...

NOT

İken ünlüyle biten kelimelere ek olarak getirildiğinde başındaki “i” ünlüsü düşer ve araya “y” ünsüzü girer:

☉okulday-ken (okulda iken)

☉yolday -ken (yolda iken)

“Kİ”NİN YAZIMI

Türkçede kullanılan üç farklı “ki” vardır.

Sıfat yapan “-ki”:

Eklendiği sözcüğe bitişik yazılır. Eklendiği sözcüğe aitlik anlamı katar. Cümleden çıkarıldığında anlam bozulur. Ek halindedir.

☉Alt satırdaki cümleler oldukça güzel.

☉Evdeki çiçekleri sulamalısın.

☉Akşamki düğüne hep beraber gittik.

İlgi zamiri olan “-ki”:

Ek halindedir. Sözcüğe bitişik yazılır. Daima bir ismin yerini tutar ve cümleden çıkarılırsa anlam bozulur.

☉Benim kalemim bozuk, seninki sağlam. (senin kalem)

☉Sınıftaki beni beklesinler. (öğrenciler)

☉Bizimki işten ayrılmış. (kişi)

Bağlaç olan “ki”

Sözcük gruplarını ya da cümleleri anlam ilgisizle birbirine bağlayan “ki” bağlacı her zaman ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulmaz. Yüklemden ve çekimli fiillerden sonra gelen “ki”ler daima bağlaçtır.

☉Türk dili dillerin en zenginlerindedir, yeter ki bu dil şuurla işlensin.

☉Hava o kadar güzel ki kendimi sokağa attım.

☉Sandım ki çok değer veriyor bana.

☉Bu sonuca bakarak şöyle diyebiliriz ki güzel işler başarmışız.

NOT

Dilimizde bazı sözcüklerde kullanılan “ki”ler sözcükle kalıplaşmış olduğundan sözcükten ayrı yazılmaz. (sanki, oysaki, belki, meğerki, hâlbuki, çünkü, mademki)

☉Kim bilir belki yarın belki yarından da yakın.

☉Oysaki adam hiç katil birine benzemiyordu.

Kişi ve işaret zamirlerinden sonra gelen “ki” de bağlaç olup ayrı yazılır:

☉Bizler ki o Fatih’in evlatlarıyız.

☉Vaziyet o ki bu iş olmayacak.

☉Sen ki sınıfta kaldın artık bisikleti unut.

“ki” bağlacı şüphe ve pekiştirme göreviyle de kullanılabilir:

☉Çağırsam, benimle gelir mi ki?

KISALTMALARIN YAZIMI

Q Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır:

- ☉ TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi), TDK (Türk Dil Kurumu), ABD (Amerika Birleşik Devletleri); KB (Kutadgu Bilig); TD (Türk Dili), TK (Türk Kültürü), TDED (Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi); B (batı), D (doğu), G (güney), K (kuzey); GB (güneybatı), GD (güneydoğu), KB (kuzeybatı), KD (kuzeydoğu)...

NOT

Ancak bazen kelimelerin, özellikle son kelimenin birkaç harfinin kısaltmaya alındığı da görülür. Bazen de aradaki kelimelerden hiç harf alınmadığı olur. Bu tür kısaltmalarda, kısaltmanın akılda kalabilmesi için yeni bir kelime oluşturma amacı güdülür:

- ☉ BOTAŞ (Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi), TÖMER (Türkçe Öğretim Merkezi)...

NOT

Gelenekleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmalarının dışında büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

NOT

Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kelimenin okunuşu esas alınır:

- ☉ cm'yi, mm'den, kg'dan...

Büyük harfle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde ise son harfinin okunuşu esas alınır:

- ☉ TDK'den, TBMM'de, RTÜK'e, TL'yi, AB'nin, BOTAŞ'ın, NATO'da, UNESCO'ya...

Ancak kısaltması büyük harflerle yapıldığı hâlde bir kelime gibi okunan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınır:

- ☉ ASELSAN'da, BOTAŞ'ın, NATO'dan...

SATIR SONUNDA SÖZCÜKLERİN BÖLÜNMESİ

Satır sonuna gelen sözcükler hece yapısına uygun olacak şekilde bölünür ve satır sonuna kısa çizgi (-) konur.

Q Bitişik yazılan sözcüklerde de bu kurala uyulur:

- ☉baş-
efendi (yanlış)
- ☉baş-
fendi (doğru)
- ☉el-
oğlu (yanlış)
- ☉eloğ-
lu (doğru)

NOT

Ayırmada satır sonunda veya başında tek harf bırakılmaz.

- ☉o-
tomobil (yanlış)
- ☉oto-
mobil (doğru)

Q Sayılara getirilen ekler satır sonunda bölünürken kesme işaretinin yanında kısa çizgi (-) kullanılmaz:

- ☉1923'-
te (yanlış)
- ☉1923'
te (doğru)

Q Özel isimlerde kesme işareti satır sonuna denk gelirse yalnızca kesme işaretinin kullanılması gerekir, kısa çizgi kullanılmaz:

- ☉Ardahan'-
dan (yanlış)
- ☉Ardahan'
dan (doğru)

5. BÖLÜM

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Konuşmada sesin belirlediği anlatım değerini, yazılı anlatımda noktalama işaretleri sağlar. Noktalama işaretleri, okumamızı düzenleyerek yanlış anlaşılmalara önler. Ayrıca yazının bu işaretlerle düzenlenmesi, yazıda anlatılanların daha çabuk ve doğru algılanmasını sağlar.

Metinlerden noktalama işaretlerini atarsak yazıda anlam gölgelenir, karanlıklar içine gömülmüş gibi olur. Kuşkuyla, ters anlamalara yol açar. Bu nedenle yazıda noktalama işaretlerini yerinde ve doğru kullanmak gerekir. Bu işaretlerin başlıcaları ve kullanıldıkları yerler şunlardır:

NOKTA (.)

Q Anlamca tamamlanmış cümlelerin sonuna konur:

- Kapının eşliğinde biraz durarak etrafı dinledim.
- Türkiye, sorunlar içinde debelenip duruyor.
- Burası her yaz başka güzeldir.
- Hiç kimse hiçbir şey söylemeyen karınca kadar öğüt veremez.

NOT

Cümle tırnak ya da parantez içine alınmış ifadelerle bitiyorsa bu durumda nokta, tırnak ya da parantez işaretinden sonra konur.

- Dil bilgisinin bölümlerinden biri de sentakstr (cümle bilgisi).
- Kemal Tahir'in senaryolarından bazıları film haline de getirildi (Haremde Dört Kadın, Yarın Bizimdir, Namusum İçin).

Q Kısaltmaların sonuna nokta konur:

- Dr. (doktor); bkz. (bakınız); Alb. (Albay)
- Prof. (profesör); vb. (ve benzerleri); sf. (sıfat)
- Roman, öykü, anı vb. edebi türlerden en çok öyküyü kendime yakın bulurum.
- Konferansı Doç. Dr. Ali Bey düzenledi.

NOT

Büyük harf kullanılarak yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmamaktadır:

- TDK (Türk Dil Kurumu)
- YÖK (Yükseköğretim Kurulu)
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı)
- ABD (Amerika Birleşik Devletleri)

Ancak gelenekleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmaları bu kuralın dışındadır.

Q Sayılardan sonra sıra bildirmek amacıyla nokta kullanılır:

- Yazarın son çıkardığı romanı 5. baskısını tamamladı.
- Evliliklerinin 2. yıl dönümünü hep beraber kutladık.
- Ailece 6. kattaki partiye katılacaklarımıza.

NOT

Burada kullanılan nokta "-inci" takısı yerine geçmektedir. Bu yüzden noktadan sonra tekrar "-inci" takısını yazmak yazım yanlıştırna neden olur.

- Sınıfta 2.inci sırada oturuyor. (yanlış)
- Sınıfta 2.'inci sırada oturuyor. (yanlış)

6. BÖLÜM

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlatım bozuklukları değişik nedenlerden kaynaklanabilir. Bu tür yanlışlıkları şu başlıklar altında inceleyebiliriz:

ANLAM İLE İLGİLİ ANLATIM BOZUKLUKLARI

- ✔ Sözcüklerin Birbirleriyle Karıştırılması
- ✔ Sözcüklerin Yanlış Anlamda Kullanılması
- ✔ Anlamca Çelişen Sözcüklerin Kullanılması
- ✔ Gereksiz Sözcük Kullanımı
- ✔ Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması
- ✔ Mantık ve Sıralama Hataları
- ✔ Deyim ve Atasözü Yanlışları
- ✔ Anlam Belirsizliği

YAPI İLE İLGİLİ ANLATIM BOZUKLUKLARI

- ✔ Gereksiz Ek Kullanımı
- ✔ Tamlama Yanlışlıkları
- ✔ Eklerin Yanlış Yerde Kullanılması
- ✔ Noktalama İşaretlerinin Yerde Kullanılmaması
- ✔ Yüklem Eksikliği
- ✔ Özne Eksikliği
- ✔ Özne-Yüklem Uyumsuzluğu
- ✔ Nesne Eksikliği
- ✔ Dolaylı Tümleç Eksikliği
- ✔ Zarf Tümleci Eksikliği
- ✔ Ek Fiil Eksikliği
- ✔ Zamirlerin Belirsizliği

Duruluk

Bir cümlede gereksiz sözcük ve eklerin kullanılmamasıdır. Duruluk, iletilmek istenen düşüncenin doğrudan doğruya aktarılmasını gerektirir. Duru anlatıma sahip bir cümleden herhangi bir sözcüğün çıkarılması anlamı bozar.

- ❌ Problemi çözebilecek alternatif seçenekler sunuldu. (Y)
- ❌ Problemi çözebilecek seçenekler sunuldu. (D)

Açıklık

Bir cümlenin anlatılmak istenen düşünceyi, tereddüt ve karışıklığa meydan vermeyecek şekilde tam olarak dile getirmesidir.

- ❌ Her sınıfta kalan öğrenci başarısız öğrenci değildir. (Y)
- ❌ Sınıfta kalan her öğrenci başarısız öğrenci değildir. (D)

ANLAM İLE İLGİLİ ANLATIM BOZUKLUKLARI

SÖZCÜKLERİN BİRBİRLERİYLE KARIŞTIRILMASI

Türkçede bazı sözcükler ses yönünden birbirine benzemekte, birbirini çağrıştırmaktadır. Anlamları ayrı olan bu sözcükler ya aynı kökten çıkmışlardır ya da anlam alanları ayrıdır. Birbirlerini andıran bu sözcüklerin çoğu kez aynı anlama geldiği sanılır. Bu gibi sözcükler arasındaki anlam ayrılığına dikkat etmemek, anlatım bozukluğuna yol açar.

- ❌ Başarısızlık yalnızca bu öğrencilere özel bir durum değildir. (Y)
- ❌ Başarısızlık yalnızca bu öğrencilere özü bir durum değildir. (D)

SÖZCÜK TÜRLERİ

7. BÖLÜM

ADLAR (İSİMLER)

Canlı ve cansız, görünen ve görünmeyen varlıkları, kavramları simgeleyen sözcüklere ad (isim) denir. Adları çeşitli gruplar halinde inceleyebiliriz:

Varlıklara Verilişlerine Göre Adlar

a. Cins Adlar: Aynı türden olan, benzeri bulunan varlıkları karşılayan adlardır.

☉ elma, kalem, çocuk, masa, ağaç...

b. Özel Adlar: Tek olan, benzeri bulunmayan varlıkları karşılayan adlardır. Özel ad kapsamına giren sözcükler aşağıdaki tabloda sınıflandırılmıştır.

Yer adları	İstanbul, Kütahya, Van...
Kişi adları	Ahmet, Selin, Hasan...
Ülke adları	Danimarka, İran, Suriye...
Kitap, dergi, gazete adları	Yaban, Simyacı, Türk Dili...
Kurum, kuruluş adları	Maliye Bakanlığı, İstanbul Valiliği, Atatürk İlkokulu...
Dil adları	Türkçe, Farsça, İngilizce...
Din, mezhep adları	İslamiyet, Mecusilik, Hristiyanlık...
Hayvanlara verilen adlar	Boncuk, Tekir, Pamuk...

Varlıkların Sayısına Göre Adlar

a. Tekil Adlar: Sayıca tek bir varlığı karşılayan adlardır.

☉ Kalem, yol, ev, dede, roman....

b. Çoğul Adlar: Sayıca birden çok varlığı karşılayan adlardır. Adlara "-ler/lar" eki getirilerek yapılır:

☉ Kalemler, yollar, evler, dedeler, romanlar...

c. Topluluk Adları: Çoğul eki almadan birçok varlığı karşılayan adlardır.

☉ Toplum, halk, millet, ordu, bölük, sürü...

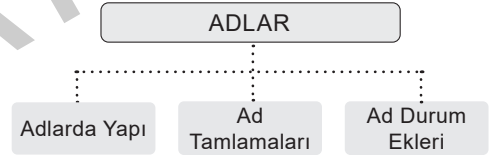
Varlıkların Oluşumuna Göre Adlar

a. Somut Adlar: Duyu organlarıyla algılanabilen varlıkları karşılayan adlardır.

☉ Gazete, mavi, soğuk, ses, hava, rüzgâr...

b. Soyut Adlar: Duyu organlarıyla algılanamayan, akıl ve duygu yoluyla idrak edilen varlıkları ya da kavramları karşılayan adlardır.

☉ Sevgi, nefret, rüya, umut, melek, kin...

ADLARDA YAPI

1. Basit Adlar: Herhangi bir yapım eki almamış adlardır. Bir adın çekim eki alması, onun basit olmasını engellemez. Çekim ekleri diğer sözcüklerin de yapısını etkilemez.

☉ Ayak, tavuk, ağaç, elma, çocuk, yollar, duvardan, insanda, kedilere...

2. Türemiş Adlar: Bir yapım eki yardımıyla bir ad veya eylem kökünden türetilen yeni adlara türemiş ad denir.

☉ Işıklı, gözlük, kokusuz, başlık, kocaman, yolcu... (addan türeyen adlar)

☉ Yazıcı, durak, istek, yürüyüş, bakım, alıntı, kazı... (eylemden türeyen adlar)

1. Test

SÖZCÜK TÜRLERİ

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ikileme, diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Dalgın dalgın seyreyledim alemi
- B) Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
- C) Yüce yüce yaylalarım sana yaylak olsun
- D) Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapı-ışığı yönünden farklı bir özellik gösteren eylem vardır?

- A) Çocukları çayırda güreştiriyordu.
- B) Yağmur hızlı hızlı serpiştiriyordu.
- C) Lokmaları çabuk çabuk atıştırıyordu.
- D) Bir oraya, bir buraya koşuşturuyordu.

3. "Yangın çok geçmeden söndürülmüştü." cümlesindeki eylemin çatı yönünden benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) O acılı haberi duyunca çok üzülmüştü.
- B) Yüzbaşı Cemil, savaşın ilk gününde omzundan vurulmuştu.
- C) Çocuk, yatağından kalkarak annesine sıkı sıkı sarılmıştı.
- D) Ahmet Refik, yokuşun başına doğru yolulmuştu.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, fiile eklenen "-miş/-mış" eki cümleye "başkasından duyulma, aktarılma" anlamı katmaktadır?

- A) Az ışıkta okuyorsun; gözün kanlanmış.
- B) Çok yorulmuşsun, dinlenmen gerek.
- C) Soğuktan dudakların çatlamış, biraz krem sür.
- D) Ayşe dün sinemaya gitmiş ama filmi beğenmemiş.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-dir/-tir" eki, eklendiği fiile kesinlik anlamı katmıştır?

- A) İki gün önce gönderdiğim mektubu bugün almıştı.
- B) Bu saatlerde tren İstanbul'a varmış olmalıdır.
- C) Acele edelim, film başlamıştır.
- D) Gidebilirsiniz, toplantı ertelenmiştir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "etmek" sözcüğü yardımcı eylem olarak kullanılmamıştır?

- A) Bu konuda ona ancak sen yardım edebilirsin.
- B) Evde yoktuk, misafirlerimizi yolcu etmeye gitmiştik.
- C) Bu ödülü çoktan hak ettiğini o da biliyordu.
- D) Bu tablo sence on bin lira eder mi?

7. "Türkçede birleşik eylemler, ad soylu bir sözcükle yardımcı eylemlerden oluşan ögelerdir."

Bu tanımın dışında kalan birleşik eylem, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bunun böyle olacağını hissetmişim.
- B) Aceleye gerek yok, biraz sabret.
- C) Nasıl oldu bilmem, birden ortadan kayboldu.
- D) Artık bastonsuz yürüyebiliyormuş.

SESLERİN SINIFLANDIRILMASI

Bir dilde bulunan sesler, o dilin ses dağarcığını oluşturur. Türkçenin ses dağarcığını da 29 ses oluşturur. Bu sesler, “ünlüler” ve “ünsüzler” olmak üzere ikiye ayrılır.

ÜNLÜLER

Ağzın açık durumunda (yani ses yolu açıkken), hiçbir engelle karşılaşmadan çıkan seslerdir. Tek başlarına ve uzun ünlü gibi (iki ünlü değerinde) telâffuz edilir. Türkçede 8 tane ünlü vardır. Bu ünlülerin ses özellikleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Düz		Yuvarlak	
	Geniş	Dar	Geniş	Dar
Kalın	a	ı	o	u
İnce	e	i	ö	ü

Ünlülerin kullanımıyla ilgili bazı kurallar:

- ⊙ Türkçede iki ünlü yan yana bulunmaz. İki ünlünün yan yana olduğu kelimeler kesinlikle Türkçe değildir.
- ⊙ saat, kanaat, şecaat, maarif, aile, kaide, mail, miat, dair, Siirt, fiil...
- ⊙ Kökeni Türkçe olan kelimelerde uzun ünlü yoktur. Uzun ünlü, Arapça ve Farsçadan dilimize yerleşmiştir.
- ⊙ şâir, numûne, îman (şa:ir, numu:ne, i:man)

ÜNLÜLERLE İLGİLİ SES UYUMLARI

Ünlülerin düzlük-yuvarlaklık, kalınlık-incelik ve darlık-genişlik özellikleri iki ses uyumunda karşımıza çıkar.

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU

- ⊙ Kalınlık-incelik uyumu da denir.
- ⊙ Bu kurala göre Türkçe bir kelimenin ünlülerinin tamamı ya kalın ya da ince olmalıdır.
- ⊙ sevmek, ince, denizden, kelebekler, göstermelik...
- ⊙ satılık, kalın, oyun, uçurtma, aşağı, sorular...

Büyük Ünlü Uyumunu Bozan Ekler

-yor (şimdiki zaman eki): geliyor, biliyor, istiyor, gizliyor...

-ken (zarf-fiil eki): alırken, koşarken, bakarken...

-leyin (isimden zarf yapan ek): sabahleyin, akşamleyin...

-(i)mtırak (sıfattan sıfat yapan ek): yeşilimtırak, mavimtırak, ekşimtırak...

-ki (ilgi zamiri ve sıfat yapan ek): onunki, yuvarıdaki, akşamki...

-daş (isimden isim yapan ek): meslektaş, ülküdaş...

-gil (aile bildirir): halamgil, dayımgil, baklagiller...

NOT

Bu eklerle yapılan bütün kelimeler büyük ünlü uyumuna aykırıdır denemez. Öyleyse bu eklerin ünlülerinin her zaman aynı özellikte (kalın veya ince) olduğunu, bu yüzden bazı kelimelerde uyuma girmediklerini söyleyebiliriz:

- ⊙ gelirken, sarımtırak, seninki, arkadaş, eniştemgil...

CÜMLE BİLGİSİ

9. BÖLÜM

Bir duyguyu, düşüncüyü, isteği, haberi, durumu, olayı ifade etmek için kurulan ve kendi içinde anlam ve yargı bütünlüğü olan sözcüğe veya söz dizisine cümle denir.

CÜMLENİN ÖGELERİ

TEMEL ÖGELER

YÜKLEM

İş, kılış, oluş, hareket, durum bildiren; haber veren; cümleyi bir yargıya bağlayan çekimli ögedir.

- Birkaç gün sonra İstanbul'a gidecek.
- Şehri bu hâle getiren çevre kirliliğidir.
- Bu sabah gökyüzü masmaviydi.

Yüklemin Özellikleri

Cümlenin temel ögesidir. Cümle, yargı bildiren bir söz grubu, yüklem de yargıyı üstlenen öge olduğuna göre yüklemsiz bir cümle olamaz.

Yüklem çekimli bir ad ya da eylemden oluşabilir.

- Bir ipte iki cambaz oynamaz.
- Pervin benden daha güzeldir.

Yüklem, tek kelimedenden oluşabildiği gibi kelime grubundan da oluşabilir.

- Yaşlılara saygı, toplumun geçmişine olan saygısını gösterir.
- Kapının önünde oturan yaşlı adam babamın eski şoförüydü.

Çekimli bir isim ya da fiil tek başınayken bile yüklem olabilir.

- Öğretmenim.
- Okuduk.
- Maviydi.

Bir cümlede birden fazla yüklem olabilir.

- “Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç şakladı;
Bir dakika araba yerinde durakladı.”
- “Yol onun, varlık onun,
Gerisi hep angarya.”
- Kapılar açıldı, göçebeler üçlü gruplar halinde
konaktan içeri alındı.

Yüklemi söylenmeyen cümlelere eksiltili (kesik) cümle denir. Yüklem söylenmemiş olması cümlenin anlamında eksiklik meydana getirmez. Dinleyici ya da okuyucu cümlenin söylenmemiş kısmını ya kendisi tamamlar ya da bu kısım zaten bilinmektedir.

- Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan...(alır)
- Az veren candan, çok veren maldan... (verir)
- Dalgalandığın yerde ne korku ne keder...(vardır)

Bazı eksiltili cümleler, önceki cümlenin yardımıyla tamamlanır.

- Bilmiyorum aradan ne kadar zaman geçti.
Belki altı ay, belki bir yıl... (geçti)
- Buralarda hiç yol yoktur. Hatta keçi yolu bile...(yoktur)
- – Nerede çalışıyorsun?
– Türk Dil Kurumunda. (çalışıyorum)

ÖZNE

Yüklemde bildirilen işi, oluşu, hareketi, durumu, kılışı yerine getiren; hakkında bilgi ve haber verilen ögedir. Yani yapanı veya olanı karşılayan unsurdur.

- Ben bu mahalleden taşındım.
- Koca bir ağaç devrilmişti.
- Cebimde 15 lira kalmış.
- Denizin suyu acıdır.

SÖZCÜKTE YAPI

10. BÖLÜM

SÖZCÜKTE YAPI KÖK

Bir sözcüğün, anlamlı en küçük parçasına kök denir. Türkçe sözcüklerin, bilhassa fiillerin kökleri genellikle tek hecedir. Kökler yapı ve kullanım özellikleri bakımından iki farklı türde oluşmuştur. Bunlar ad ve eylem kökleridir.

AD KÖKLERİ

Tabiatla gördüğümüz, tanıdığımız, varlığından haberdar olduğumuz maddî ve manevî bütün varlıklar birer sözcük ile adlandırılmıştır. Bir varlığı belirten tüm sözcüklere ad, bu adların köklerine de “ad kökü” denir. Eylem kökü dışındaki tüm sözcük kökleri (sıfat, zamir, edat, bağlaç, yansıma, ünlem) ad kökü olarak kabul edilir.

☉ Ev, kitap, hayal, ağaç, iş, yağmur, ateş, insan, sabır, rüya, kötü, eski, sarı, güm, pat ...

EYLEM KÖKLERİ

İş, oluş, kılış ya da hareket bildiren sözcüklerin (fiillerin) ek almamış biçimine eylem kökü denir. Eylemler, kök itibarıyla hareket belirten sözlerdir. Eylem kökleri yazıda gösterilirken kök sonuna “-mek” mastarını temsil eden “-” işareti konulur.

☉ Bak- (bakmak), sus- (susmak), tat- (tatmak), düş- (düşmek), söyle- (söylemek), gez- (gezmek) ...

EK

Sözcüğün yapısına sonradan katılan, tek başına anlamı olmayan, sözcüğe eklendiğinde ona çeşitli anlamlar ve görevler kazandıran unsurlara ek denir. Eklerin başlıca özellikleri ve görevleri şunlardır:

- ☉ Sözcüğün görevli parçacıklarıdır.
- ☉ Tek başına kullanılmaz ve bir anlam taşımaz.

- ☉ Çoğu tek hecedir (Bazıları iki ekin birleşmesiyle oluşmuştur).
- ☉ Köke uyan unsurlar olduğundan, kökteki ünlünün düzlük, yuvarlaklık, incelik ve kalınlığına göre farklı biçimlere girerler. “Etlî, tatlı, süslü, toplu” örneklerindeki “-lî” eki gibi.
- ☉ Gördükleri vazife itibarıyla yapım ve çekim eki olmak üzere iki gruba ayrılırlar.

YAPIM EKLERİ

Yapım ekleri, sözcük kök ve gövdelerine gelecek dilin anlam alanını genişleten, onu zenginleştiren, yeni sözcüklerin türetilmesine yarayan eklerdir. Türetme, dilin kanunlarına göre gerçekleştirilir. Yapım eklerinin türetme dışında sözcüğe kattığı bazı anlam incelikleri olduğu için her ek, aynı türden bütün sözcüklere getirilemez. Yapım eklerinin dört farklı işlevi vardır.

a. Addan Ad Türeten Ekler

Ad görevinde kullanılan bir sözcüğe eklenerek farklı anlamlar taşıyan yeni adları türetmeye yarayan eklerdir.

☉ Kalemlik, ormanlık, kıymetli, gizli, tutarsız, kimsesiz, yolcu, sütçü, yalancı, adacık, Türkçe, sertçe, oyuncak, yavrucak, arkadaş, vatandaş, otçul, insancıl, sayısal, anıtsal, kötümser, yerel, kültürel, Türkmen, kocaman, gürültü, zırlıtlı, güncel, kılcal...

b. Addan Eylem Türeten Ekler

Ad kök ve gövdelerine eklenerek onlardan iş veya hareket adı yapan eklerdir. Bu ekleri alan sözcükler çekime hazır eylem haline gelir.

☉ başla-, azal-, çoğal-, düzel-, sivril-, alça(k)l-, yaşa-, türe-, kana-, gecik-, acık-, gözük-, birik-, fıskır-, haykır, duyumsa-, susa-, taşla-, gürleş-, irileş-, yüzleş-, ağır-, kar(a)ar-, morar-, yeş(il)er...

GENEL KÜLTÜR VE GÜNCEL BİLGİLER

2. ÜNİTE

2022 GELİŞMELERİ

- Türkiye'nin en yüksek ayaklı viyadüğü Konya Eğiste Hadimi Viyadüğü hizmete girdi.
- Türkiye'nin yerli otomobili TOGG seri üretime başladı.
- Katar'da düzenlenen 2022 FIFA Dünya Kupasının sahibi finalde Fransa'yı penaltı atışları sonucu mağlup eden Arjantin oldu.
- Çaycuma-1 sondaj sahasındaki 58 milyar metreküplük yeni keşifle birlikte Türkiye'nin Karadeniz'deki doğal gaz keşfi 710 milyar metreküpe ulaştı.
- İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth, **96 yaşında** hayatını kaybetti. Kraliçe Elizabeth, İngiliz Monarşisinde 70 yıllık hükümdarlığıyla, "İngiltere tarihinin en uzun süre tahtta kalan hükümdarı" unvanına sahip oldu. Kraliçe II. Elizabeth'in oğlu Charles ülkenin yeni kralı olarak resmen duyuruldu.
- Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi, eğitim ve gelişim faaliyetlerine yönelik çalışmaların yenilikçi yöntemlerle devam etmesi ve kamu personeline eğitimlerin verilmesi hedefiyle 2022'yi "Kamu Personeli Eğitim Atılım Yılı" ilan etti.
- Ülkemizin ilk Lityum pilli elektrikli otobüsleri Samsun şehir içinde yolcu taşımaya başladı.
- İngiltere'nin yeni başbakanı Liz Truss oldu.
- Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, 2022 Avrupa Ödülüne İzmir'i layık gördü.
- 2022 Avrupa Parlamentosu başkanı Roberta Metsola olmuştur.
- 94. Oscar ödül töreninde Pakistan kökenli Riz Ahmed, "The Long Goodbye" adlı kısa filmi ile ödül olarak ilk kez Müslüman kökenli bir aktör kısa film dalında ödül almayı başarmıştır.

- UNESCO tarafından Dünya Biyosfer rezervleri ağına Türkiye'den dahil olan ilk ve tek ilimiz Artvin ilinin Borçka ilçesi olmuştur.
- Türkiye'de iklim değişikliği konusu üzerine yapılan ilk iklim şurası 2022 yılında Konya'da düzenlenmiştir.
- Nobel Ödüllü bilim insanı Aziz Sançar'ın adını taşıyan Eğitim Kampüsü 2022 yılında Ankara'da açılmıştır.
- 2022 yılında NATO bünyesindeki müşterek görev kuvvetinin komutası Türkiye'den Fransa'ya geçmiştir.
- Aysu Türkoğlu, Manş Denizi'ni **16 saat 28 dakikada** yüzerek geçen en genç Türk yüzücü olarak adını tarihe yazdırmıştır.
- Türkiye'nin ilk ve Avrupa'nın en iyi uzay temalı projesi "Gökmen Uzay Havacılık Eğitim Merkezi" Bursa'da yer almaktadır.
- Ebru ve Hat sanatında profesyonel olarak derin bilgi ve yüksek düzeyde becerilere sahip olan UNESCO tarafından "Yaşayan İnsan Hazinesi" unvanı alan zanaatkar Fuat Başar'dır.
- Türkan Şoray, Hülya Koçyiğit ve Filiz Akın ile birlikte Yeşilçam'ın dört yapraklı yoncasından birisi olarak kabul edilen Fatma Girik vefat etti.
- Türkiye Super Lig 2021-2022 Ahmet Çalık Sezonu olarak belirlendi.
- Şubat 2022'de Rusya - Ukrayna savaşı başladı.
- 2022 G - 7 Dönem başkanı Almanya'dır.
- Rusya'da düzenlenmesi planlanan 2022 Şampiyonlar Ligi Finali, Rusya - Ukrayna arasında yaşanan savaş nedeniyle Paris'teki Stade de France'te oynandı.

Türkiye'nin Gümrük Kapıları

Kara yolu

	İsim	İl	Bağlandığı Ülke	Karşı Kapı
1	Gürbulak	Ağrı	İran	Bazargan
2	Kapıköy	Van	İran	Razi
3	Esendere	Hakkâri	İran	Serow
4	Posof-Türkgözü	Ardahan	Gürcistan	Vale
5	Çıldır-Aktaş	Ardahan	Gürcistan	Kartsakhi
6	Sarp	Artvin	Gürcistan	Sarpi
7	Karaağaç-Pazarkule	Edirne	Yunanistan	Kastanies
8	İpsala	Edirne	Yunanistan	Kipoi
9	Kapıkule	Edirne	Bulgaristan	Kapitan Andreevo
10	Hamzabeyli	Edirne	Bulgaristan	Lesovo
11	Karkamış	Gaziantep	Suriye	Cerablus
12	Şemdinli-Derecik	Hakkâri	Irak	?
13	Çukurca-Üzümlü	Hakkâri	Irak	?
14	Yayladağı	Hatay	Suriye	Keseb
15	Cilvegözü	Hatay	Suriye	Bab el-Hava
16	Zeytin Dalı	Hatay	Suriye	?
17	Dilucu	Iğdır	Nağçıvan / Azerbaycan	Sederek
18	Öncüpınar	Kilis	Suriye	Azez
19	Çobanbey	Kilis	Suriye	?
20	Aziziye-Dereköy	Kırklareli	Bulgaristan	Malko Tarnovo
21	Nusaybin	Mardin	Suriye	Kamışlı
22	Şenyurt	Mardin	Suriye	Derbesiye
23	Akçakale	Şanlıurfa	Suriye	Tel Abyad
24	Ceylanpınar	Şanlıurfa	Suriye	Resulayn
25	Mürşitpınar	Şanlıurfa	Suriye	Ayn el-Arab
26	Habur	Şırnak	Irak	Zaho-İbrahim Halil
27	Gülyazı	Şırnak	Irak	?
28	Akyaka	Kars	Ermenistan	Gümrü
29	Alican	Iğdır	Ermenistan	Margara
30	Aktaş	Ardahan	Gürcistan	
31	Borualan	Iğdır	İran	?

Demir yolu

#	İsim	İl	Bağlandığı Ülke	Karşı Kapı
1	Akyaka	Kars	Ermenistan	Ahuryan
2	Kapıkule	Edirne	Bulgaristan	Kapitan Andreevo
3	Çıldır-Aktaş	Ardahan	Gürcistan	Kartsakhi
4	Kapıköy	Van	İran	Razi
5	Uzunköprü	Edirne	Yunanistan	Pithiu
6	İslahiye	Gaziantep	Suriye	Meidan Ekbis
7	Çobanbey	Kilis	Suriye	Ahdarin
8	Nusaybin	Mardin	Suriye	Kamışlı

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU

3. ÜNİTE

KISIM - I Genel Hükümler

BÖLÜM: 1

Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri

Kapsam: –Madde 1

Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır.

Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcısı, Üniversitelerinin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Amaç: –Madde 2

Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.çe

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler: –Madde 3

Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

A. Sınıflandırma:

Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklerle göre sınıflara ayırmaktır.

B. Kariyer:

Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

C. Liyakat:

Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

İstihdam şekilleri: –Madde 4

Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

A) Memur:

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Sağlık Bakanlığı

Görevler: –Madde 352

(1) Herkesin bedeni, zihni ve sosyal bakımdan tam bir iyilik hâli içinde hayatını sürdürmesini sağlamak amacıyla, Sağlık Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi için çalışmalar yapmak,

b) Teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin yürütmek,

c) Uluslararası önemi haiz halk sağlığı risklerinin ülkeye girmesini önlemek,

ç) Sağlık eğitimi ve araştırma faaliyetlerini geliştirmek,

d) Sağlık hizmetlerinde kullanılan ilaçlar, özel ürünler, ulusal ve uluslararası kontrole tâbi maddeler, ilaç üretiminde kullanılan etken ve yardımcı maddeler, kozmetikler ve tıbbi cihazların güvenli ve kaliteli bir şekilde piyasaya sunulması, halka ulaştırılması ve fiyatlarının belirlenmesi için çalışmalar yapmak,

e) İnsan gücünde ve maddî kaynaklarda tasarruf sağlamak ve verimi artırmak, sağlık insan gücünün ülke sathında dengeli dağılımını sağlamak ve bütün paydaşlar arasında işbirliğini gerçekleştirmek suretiyle yurt sathında eşit, kaliteli ve verimli hizmet sunumunu sağlamak,

f) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişiler tarafından açılacak sağlık kuruluşlarının ülke sathında planlanması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmak,

g) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile verilen diğer görevleri yapmak.

(2) İlaç fiyatlarının belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Teşkilat: –Madde 353

(Değişik:RG-13/9/2019-30887-C.K.-46/1 md.)

(1) Sağlık Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Hizmet birimleri: –Madde 354

(1) Sağlık Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

a) Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

b) Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

c) Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü,

ç) Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü,

d) Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü,

e) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,

f) Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü,

g) Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü,

ğ) (Ek:RG-10/1/2019-30651-CK-27/58 md.) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

h) Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

ı) (Değişik:RG-10/1/2019-30651-CK-27/58 md.) Teftiş Kurulu Başkanlığı,

i) Strateji Geliştirme Başkanlığı,

j) (Mülga:RG-10/1/2019-30651-CK-27/58 md.)

k) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,

l) Özel Kalem Müdürlüğü.

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911 - 1912)

Savaşın Nedenleri

- İtalya'nın sömürge elde etmek istemesi
- İtalya'nın Trablusgarp'ta bulunan petrolü ele geçirmek istemesi
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın ve savunmasız olması
- İtalya'nın Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemesi
- Osmanlı Devleti'nin bölgede zayıf olması
- İtalya'nın Akdeniz Antlaşması'yla İngiltere ve Fransa'nın desteğini alması
- Savaş öncesinde İtalya ile Rusya arasında Racconigi Antlaşması'nın imzalanması

Gelişmeler

- ✓ Osmanlı Devleti bölgeye karadan ve denizden müdahalede bulunacak bir durumda olmadığı için bölgeye yalnız gönüllü vatansever subaylar gitti.
- ✓ Mustafa Kemal, Enver Bey, Nuri Bey gibi subaylar 18 Aralık 1911'de bölgeye hareket etti.
- ✓ Mustafa Kemal "şerif" takma adıyla gazeteci kimliği altında Arap kılığına bürünerek bölgeye ulaşmayı başardı.
- ✓ Trablusgarp'ta yerel direniş, başlatan Mustafa Kemal Tobruk ve Derne'de Enver Paşa ise Bingazi'de önemli başarılar elde ettiler.
- ✓ Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için On İki Adayı işgal edip Çanakkale Boğazı'nı ablukaya aldı.
- ✓ Balkan Savaşlarının da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı.
- ✓ 15 Ekim 1912'de İsviçre'nin Ouchi (Uşi) kasabasında antlaşma imzalandı.

Uşi Antlaşması (1912)

- Uşi Antlaşması ile Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.
- Balkan Savaşları'nın çıkmasından dolayı On İki Ada ve Rodos Yunan tehlikesine karşı kısa süre için İtalya'ya bırakıldı. (İtalya 1947 Paris Antlaşması ile bu yerleri Yunanistan'a bırakmıştır.)
- Trablusgarp dini yönden Osmanlı Devleti'ne bağlı kalacaktır. Böylece Osmanlı, Trablusgarp ile kültürel bağlılığını korumak istemiştir.
- Trablusgarp ve Bingazi'nin 1909'dan beri Duyun-u Umumiye'ye olan borçlarını İtalya üstlenecek.
- Kapitülasyonların kaldırılması konusunda İtalya, Osmanlı'ya aracı olacak.

Trablusgarp Savaşı'nın Önemi

- Dünya savaş tarihinde ilk kez uçak bu savaşta İtalyanlar tarafından kullanılmıştır.
- Kuzey Afrika'daki son Osmanlı toprak parçası kaybedilmiştir.
- Enver Paşa Tüccar Hamdi Bey takma ismiyle bölgeye gitmiştir.
- Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.
- Bu savaş Padişah V. Mehmet (Reşat) Dönemi'nde yaşanmıştır.

BALKAN SAVAŞLARI

I. BALKAN SAVAŞI (1912 - 1913)

Savaşın Nedenler

- Fransız İhtilali'yle yayılan milliyetçilik akımı
- Rusya'nın panslavist politikası
- Reval Görüşmeleri ile İngiltere'nin Rusya'yı Balkan politikasında serbest bırakması
- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi
- Kiliseler sorununun Balkan devletleri lehine çözülmesi

Irak Cephesi

Cephenin Açılma Sebepleri

- İngilizler tarafından Pantürkizm düşüncesini engellemek için açılmıştır.
- İngilizler Musul ve Kerkük petrollerini ele geçirmek, Ruslara karadan yardım götürmek, Hindistan yolunun güvenliğini sağlamak için açmıştır.

Cephenin Sonuçları

- ✓ Kutü'l Amare ve Selman-ı Pak'ta Osmanlı Devleti başarılı oldu. Ancak Arapların isyan etmesi (Ümmetçilik önem yitirdi.) ve takviye birliklerin zamanında gelmemesi sonucunda başarısız olundu.
- ✓ Mondros Ateşkes Anlaşması'yla cephe kapandı.
- ✓ Irak (Musul ve Kerkük hariç) kaybedildi.
- ✓ Kutü'l Amare'de Halil Paşa, İngiliz General Towshend ve askerlerini esir etmiştir. Bu zafer 1952 yılına kadar Kut Bayramı olarak kutlanmıştır.

Suriye - Filistin Cephesi

Cephenin Açılma Sebepleri

- Kanal Cephesi'ni kaybederek geri çekilen Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak.

Cephenin Sonuçları

- ✓ En çok toprak kaybedilen cephedir. (Suriye, Filistin, Lübnan, Ürdün, Yemen, Hicaz).
- ✓ Bu cephede Mustafa Kemal Yıldırım Orduları Grup Komutanı'dır.
- ✓ Bu cephe Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaş'ında görev yaptığı son cephedir.

Hicaz - Yemen Cephesi

Cephenin Açılma Sebepleri

- İngiliz Valisi Mac Mahon'un kıskırtması sonucunda Hicaz Emiri Şerif Hüseyin'in bir Arap devleti kurma düşüncesi
- Osmanlı Devleti'nin kutsal yerleri (Mekke Medine) koruma düşüncesi

Cephenin Sonuçları

- ✓ Yemen bağımsız oldu. Cidde ve Taif İngilizlerin eline geçti.
- ✓ Fahrettin Paşa'ya Medine Müdaafası ve Çöl Kapları denilmiştir.

Osmanlı Devleti'nin Toprakları Dışında Savaştığı Cepheleer

Galiçya Cephesi

Cephenin Açılma Sebepleri

- Rusya ile savaşan Avusturya'ya yardım amaçlı açılmıştır.

Cephenin Sonuçları

- ✓ Tam olarak başarı sağlanamamıştır.

Romanya Cephesi

Cephenin Açılma Sebepleri

- Bulgaristan'a yardım için açılmıştır.

Cephenin Sonuçları

- ✓ Herhangi bir başarı sağlanamamıştır.

Makedonya Cephesi

Cephenin Açılma Sebepleri

- Sırpaları desteklemek için Balkanlara gelen Fransızlarla savaşıldı.
- Amaç, Osmanlı ile Almanya arasındaki kara bağlantılarını kesmektir.

Cephenin Sonuçları

- ✓ Başarı sağlanamamıştır.

Örnek Soru Tarzı

Mustafa Kemal'in komutanlığını yaptığı,

- Derne,
- Anafartalar,
- Conkbayırı

savaşlarından hangilerinin kazanılması İstanbul'un işgalini önlemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Cevap E

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

2. BÖLÜM

MUSTAFA KEMAL'İN İSTANBUL'A GELİŞİ (13 Kasım 1918)

- Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'nın kaldırılması ve Mondros'un maddelerine karşı çıkması sonucu Suriye - Filistin Cephesi'ndeki Mustafa Kemal İstanbul'a çağrıldı.
- Aldığı emirle 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelen M. Kemal İstanbul Limanı'nda bulunan İtilaf gemilerini görünce yanında yer alan yaveri Cevat Abbas'a "Geldikleri gibi giderler" demiştir.
- Mustafa Kemal İstanbul'a geldikten sonra İstanbul'da bir dizi çalışmalarda bulunmuştur. Bunlar:
 - Fethi Bey ile birlikte Minber gazetesini çıkarmıştır.
 - Tevfik Paşa Hükümetine karşı tavır almıştır.
 - İzzet Paşa Hükümetinde Harbiye Nazırı olmak istemiştir.
 - Padişah Vahdettin ile görüşmelerde bulunmuştur.
 - İstanbul'da yapabileceği bir şey olmadığını görünce Anadolu'ya geçme yollarını aramıştır.

MUSTAFA KEMAL'İN SAMSUN'A ÇIKIŞI (19 MAYIS 1919)

- Rum çetelerinin Karadeniz Bölgesi'nde Türk halkına saldırısı artmıştı oysa Rumlar, Türk halkının kendilerine zulüm yaptığını iddia ediyordu.
- Tüm bu gelişmeler üzerine İngilizler Osmanlı Devleti'nden tedbir alınmasını istedi.
- Karadeniz Bölgesi'ndeki gelişmeler için Padişah ve hükümet Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişi olarak görevlendirdi.
- Mustafa Kemal bu görev doğrultusunda;
 - Ulusal kuruluşları dağıtmak
 - Halkın elindeki silah ve cephaneyi toplamak
 - Karışıklık çıkaranları cezalandırmak

- Görev bölgesinde güvenliği sağlamak için faaliyetler yürütecekti.
- Mustafa Kemal'in asıl amacı ise ulusal bilinci diriltmek ve ulusal bağımsızlığı sağlamaktı.
- 9. Ordu Müfettişi olarak yetkili olduğu iller arasında Sivas, Erzurum, Van, Kastamonu, Ankara, Bitlis, Diyarbakır ve Trabzon bulunmaktadır.
- Mustafa Kemal'in Samsun'a ayak basmasıyla Kurtuluş Savaşı fiilen başladı.
- Samsun'a çıktıktan hemen sonra bölgedeki durumu inceleyerek bir rapor hazırladı.

Samsun Raporu (20-22 Mayıs 1919)

- Bölgede asayiş bozan Rumlardır.
- Yunanlıların İzmir'i işgal etmesi haksızdır. İşgaller kabul edilemez.
- Türk milleti yabancıların manda ve himayesine girmeye karşıdır.
- Bu rapor Kurtuluş Savaşı'nın ilk yazılı belgesidir.

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

Kararları

- İzmir, Aydın ve Manisa'nın işgali yurdun her yerinde mitinglerle protesto edilmelidir.
- İtilaf Devletlerine ve İstanbul Hükümeti'ne işgalleri kınayan protesto telgrafları çekilmelidir.
- Haksız duruma düşmemek için azınlıklara karşı herhangi bir saldırıdan kaçınılmalıdır.

Önemi ve Sonuçları

- İşgaller karşısında millî bilincin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.
- Kurtuluş Savaşı'nın ilk genelgesidir.
- Mondros'a karşı ilk açık tepkidir.
- Mustafa Kemal resmi görevinin dışına ilk kez çıktı.
- Mustafa Kemal İstanbul'a geri çağrıldı.

DOĞU CEPHESİ

- ⊙ Ermenilere karşı açılmıştır.
- ⊙ Mondros Ateşkes Antlaşması'na göre Osmanlı ordusu terhis edilip Kafkas bölgesi boşaltılınca Ermeniler Erzincan'a kadar olan Doğu Anadolu Bölgesi'ni işgal etmişlerdir.
- ⊙ Mondros'a rağmen dağıtılmamış ve TBMM'nin doğudaki tek düzenli birlikleri olan Kazım Karabekir komutasındaki 15. Kolordu TBMM'nin emri ile 1920'nin sonbaharında taarruza çıkarak Ermenileri bölgeden atmış ve Gümrü Antlaşması ile bu cephe kapanmıştır.

GÜMRÜ ANTLAŞMASI (3 ARALIK 1920)

- ⊙ Bu antlaşma Kazım Karabekir tarafından imzalanmıştır.
- ⊙ Bu antlaşmayla; Aras Nehri ve Çıldır Gölü sınır kabul edildi. Kars, Kağızman, Kulp, Sarıkamış ve Iğdır Türklere verildi.
- ⊙ Ermeniler Sevr Anlaşması'ndan vazgeçti ve Misakımillî'yi kabul etti.
- ⊙ Ermenistan ister ise Türk tarafı siyasi ve askeri yardımda bulunabilecektir.
- ⊙ TBMM'nin ilk anlaşmasıdır.
- ⊙ TBMM'yi ve Misakımillî'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır.
- ⊙ TBMM'nin ilk siyasi ve askeri başarısıdır.
- ⊙ Türkiye Devleti tabirinin kullanıldığı ilk antlaşmadır.

GÜNEY CEPHESİ

- ⊙ Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Urfa, Antep, Maraş İngilizler tarafından işgal edilmiştir.
- ⊙ Daha sonra aralarında imzaladıkları Suriye İtilafnamesi ile anlaşmaya vararak İngiltere işgal ettiği Antep, Urfa ve Maraş şehirlerini Fransa'nın işgaline terketmiştir.

- ⊙ Fransa buradaki emellerini gerçekleştirmek için Ermenileri kullanmıştır.
- ⊙ Güney Cephesi'nde Kuva-yı Millîye birlikleri mücadele etmiştir. Güney Cephesi'ndeki komutanlar: Kılıç Ali ve Yörük Salim Bey Maraş'ta; Yüzbaşı Ali Saip Bey Urfa'da; Topçu Kemal Bey, Piyade Yüzbaşı Osman Bey ile Yüzbaşı Ratip Bey Adana'da; Teğmen Said Bey Antep'te önemli hizmetler vermiştir.
- ⊙ 11 Şubat 1920'de Maraş, 10 Nisan 1920'de Urfa, 25 Aralık 1921'de Antep, 5 Ocak 1922'de Adana düşmandan arındırılmıştır.
- ⊙ 1921'de Antep'e "Gazi", 1973'te Maraş'a "Kahraman", 1984'te Urfa'ya "Şanlı" unvanları verilmiştir.
- ⊙ 1924'te İnebolu'ya, 1925'te Maraş'a, 2008'de Gaziantep'e ve 2016'da Urfa'ya İstiklal Madalyası verilmiştir.

BATI CEPHESİ

- ⊙ En büyük mücadele bu cephede İngilizlerin desteklediği Yunanlılara karşı verilmiştir.
- ⊙ Batı Cephesi Balıkesir ve Alaşehir Kongresi'yle açılmıştır.
- ⊙ Sivas Kongresi'nde Temsil Heyeti tarafından Batı Cephesi'ne Ali Fuat atanmıştır.
- ⊙ Gediz Muharebesi'nde alınan yenilgi sonucu Ali Fuat Cebesoy bu cepheden ayrılarak Moskova Büyükelçiliğine gönderilmiştir.
- ⊙ Batı Cephesi'nin kuzeyine İsmet İnönü, güneyine ise Refet Bey getirilmiştir. İsmet İnönü'yü kabul etmeyen Çerkez Ethem isyan etmiştir.
- ⊙ Bu süreçten sonra Batı Cephesi'nde düzenli birlikler etkili olmuştur.

DÜZENLİ ORDU (8 KASIM 1920)

Kurulma Sebepleri

- ⊙ Kuva-yı Millîye birliklerinin Yunanlıları durduramaması (Gediz Muharebesi)

ATATÜRK İNKILAPLARI

4. BÖLÜM

ATATÜRK İNKILAPLARI

İnkıpların Özellikleri

- ✓ Aydınlanma ve yenilenme hareketidir.
- ✓ Modern ve çağın gereklerine uygundur.
- ✓ İnkıplar birbirinin tamamlayıcısıdır.
- ✓ Toplumun ihtiyaçlarından doğmuştur.
- ✓ Dogmatik değildir.
- ✓ Ulusal egemenliğe dayanır.

İnkıpların Amaçları

- ✓ Milletın refah düzeyini yükseltmek
- ✓ Her yönden modernleşmeyi sağlamak
- ✓ Ulusal egemenliği yerleştirmek
- ✓ Batı ile bütünleşmek
- ✓ Türkiye'yi çağdaş toplum seviyesine yükseltmek
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını sürdürmek

SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- ⊙ Saltanatın kaldırılması
- ⊙ Cumhuriyetin ilan edilmesi
- ⊙ Ankara'nın başkent yapılması
- ⊙ Halifeliğin kaldırılması
- ⊙ Çok partili hayata geçiş denemeleri
- ⊙ TBMM'nin açılması
- ⊙ 1924 Anayasası'nın ilanı

SOSYAL ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- ⊙ Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- ⊙ Kılık - Kıyafet Kanunu
- ⊙ Soyadı Kanunu
- ⊙ Takvim, saat, rakam ve ölçülerde değişiklik

EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

- ⊙ İzmir İktisat Kongresi
- ⊙ Tarım alanındaki gelişmeler
- ⊙ Ticaret alanındaki gelişmeler
- ⊙ Sanayi alanındaki gelişmeler

EĞİTİM ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

- ⊙ Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması
- ⊙ Medreselerin kapatılması
- ⊙ Maarif Teşkilatı Kanunu'nun çıkarılması
- ⊙ Yeni Harflerin kabulü
- ⊙ Türk Tarih ve Türk Dil kurumlarının açılması
- ⊙ Millet Mektepleri ve Halk Evlerinin açılması
- ⊙ Üniversite Reformu

HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

- ⊙ Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
- ⊙ Anayasalar
- ⊙ Kadınlara hakların verilmesi

SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

SALTANATIN KALDIRILMASI (1 KASIM 1922)

Saltanatın kaldırılması ile ilgili TBMM'ye teklifi Sinop milletvekili Rıza Nur sunmuştur.

Sebepleri

- ⊙ Laik devlet düzeni ve milli egemenlik ilkesi ile bağdaşmaması
- ⊙ Milli egemenliğe geçilmek istenmesi
- ⊙ Padişahın İtilaf Devletleri ile işbirliği içinde olması
- ⊙ Osmanlı Devleti'nin Lozan Konferansı'na davet edilmesinden dolayı ortaya çıkabilecek bir kargaşayı önleme ve böylece konferansa tek güçle gitme isteği

ATATÜRK'ÜN HAYATI, DÜŞÜNCE SİSTEMİ VE İLKELERİ

5. BÖLÜM

ATATÜRK'ÜN HAYATI

- ⊙ Mustafa Kemal 1881 yılında Selanik'te doğdu. Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Efendi'dir.
- ⊙ Baba tarafı Kocacık yörüklerinden, anne tarafı Konyar yörüklerindedir. Babası Ali Rıza Efendi gümrük muhafaza memurluğu yapmıştır. Annesi Zübeyde Hanım ticaretle uğraşan bir babanın kızıdır.
- ⊙ Mustafa Kemal'in Fatma, Ahmet, Ömer, Makbule ve Naciye adında beş kardeşi vardır.
- ⊙ Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk 10 Kasım 1938'de siroz hastalığından hayata veda etmiştir.
- ⊙ Naaşı Dolmabahçe Sarayı'nda halkın ziyaretine açılır. 20 Kasım'da Etnografya Müzesi'ne alınır. 1953'te Anıtkabir'e nakledilir.

Atatürk'ün Okuduğu Okullar

- ⊙ Selanik Mahalle Mektebi (Geleneksel yöntemlerle eğitim yapan)
- ⊙ Selanik Şemsi Efendi Okulu (Modern yöntemlerle eğitim yapan)
- ⊙ Selanik Mülkiye Rüştiyesi
- ⊙ Selanik Askeri Rüştiyesi (Askeri ve siyasi hayatının temelleri atıldı. Kemal ismini aldı.)
- ⊙ Manastır Askeri İdadisi (Türk tarihine ilgi duymaya başladı.)
- ⊙ İstanbul Harp Okulu
- ⊙ İstanbul Harp Akademisi

Atatürk'ün Görev Yaptığı Yerler

- ⊙ 1905: Şam 5. Ordu (Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu.)
- ⊙ 1907: Kolağası rütbesiyle Makedonya (İttihat ve Terakki'den ayrıldı.)

- ⊙ 1909: III. Ordu'nun Selanik Tümeni Kurmay Başkanlığı
- ⊙ 1910: Fransa'da düzenlenen Picardi Manevraları'na katıldı. Bu onun Batı ile ilk temasıdır.
- ⊙ 1911: Trablusgarp Savaşı'nda Binbaşı oldu.
- ⊙ 1913: II. Balkan Savaşı'nda Bolayır Kolordusu'nda görev aldı ve Edirne'nin alınmasında rol oynadı.
- ⊙ 1913: Sofya askeri ateşesi (ateşemiliterlik) oldu.
- ⊙ 1915: Çanakkale Savaşları'nda Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar da mücadele etti ve Anafartalar Grup Komutanlığı yaptı.
- ⊙ 1916: Kafkas Cephesi'nde Muş ve Bitlis'i geri aldı. Tümgeneralliğe yükseltildi.
- ⊙ 1917: Suriye, Filistin Cephesi'nde 7. Ordu Komutanlığı görevi üstlendi. Veliht Vahdettin ile Almanya ziyaretine gitti.
- ⊙ 1918: Avusturya'da (Karlsbad) kısa süreli tedavi gördü.
- ⊙ 1918: Yıldırım Orduları Komutanlığı'nı Alman Sandres'ten devraldı.

Milli Mücadele ve Sonrası Atatürk'ün Üstlendiği Görevler

- ⊙ 9. Ordu Müfettişliği (1919)
- ⊙ Temsilciler Kurulu Başkanı (1919)
- ⊙ Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanlığı (1919)
- ⊙ Son Osmanlı Mebusan Meclisinde Erzurum Milletvekilliği (1920)
- ⊙ Birinci TBMM'de Ankara Milletvekilliği (1920)
- ⊙ Birinci TBMM Başkanlığı (1920)
- ⊙ Başkomutanlık (1921)
- ⊙ Cumhuriyet Halk Partisi Başkanlığı (1923)
- ⊙ Cumhurbaşkanlığı (1923 -1938)

1923 - 1932 YILLARI ARASINDA TÜRK DIŞ POLİTİKASI

- Türkiye, Lozan Antlaşması'nın imzalanmasının ardından ağırlıklı olarak iç politikaya yönelmiş ve dış politikayı ikinci planda tutmuştur.
- Bunda iki önemli gerekçe etkili olmuştur.
 - ▶ Lozan Antlaşması'yla Misak-ı Milli İlkelere büyük oranda ulaşılması ve Türkiye'ye yönelik herhangi bir devletin tehdit unsuru oluşturulmaması
 - ▶ Yeni Türk Devleti'nin yeniden yapılandırılmasına gereksinim duyulması
- Türkiye bu dönemde İngiltere'yle Musul; Fransa ile borçlar ve yabancı okullar, Suriye sınırı; Yunanistan ile nüfus mübadelesi gibi Lozan'dan kalma konularda sorunlar yaşamıştır.
- Türkiye, bu sorunların milli çıkarlara uygun çözümlenmesi için var gücüyle uğraşmıştır.

Musul Sorunu

- Musul, Mondros'un 7. maddesi gereğince İngilizler tarafından işgal edilmişti.
- Lozan Antlaşması'yla Musul sorunu sonraya bırakılmıştır.
- 1924 yılında İngiltere ve Türkiye arasında yapılan Haliç Konferansı'nda da bir sonuç alınamayınca sorun Milletler Cemiyetine taşınmıştır.
- Milletler Cemiyeti Brüksel Hattı adı altında geçici sınır çizerek Musul'un Irak'a ait olduğunu kabul etti.
- Türkiye'nin Musul ile ilgili görüşmelerini sürdürdüğü sırada 1925 yılında Şeyh Sait İsyanı başladı. Bu durum dış politika ile yeterince ilgilenememesine yol açtı.

- Batılı devletlerle zıt düşmeyi dış politika esasları içerisinde reddeden Türkiye fazla diretmeyerek 5 Haziran 1926'da İngiltere ile Ankara Antlaşması'nı imzaladı.
- Bu antlaşmaya göre;
 - ▶ Musul ve Kerkük Irak'a bırakılacaktır.
 - ▶ Musul petrol gelirlerinin %10'u 25 yıl boyunca Türkiye'ye verilecektir.
 - ▶ Hakkari Türkiye'ye bırakılacaktır.
- Musul'un elden çıkmasında Şeyh Sait İsyanı ve Nasturi Ayaklanması etkili olmuştur.

Nüfus Mübadelesi

- Lozan'a göre İstanbul Rumları ile Batı Trakya Türkleri dışında kalan Anadolu'daki Rumlarla Yunanistan'daki Türkler yer değiştirecekti.
- Fakat Yunanistan Mondros sırasında İstanbul'a yerleşmiş Rumları da İstanbul'da bırakmak isteyince sorun çıktı.
- 1928 yılında bu sorunlar Milletler Cemiyeti'nde görüşüldüğü halde çözülemedi.
- 1930 Haziran ayındaki anlaşmayla sorun çözümlendi. Bu antlaşma ile İstanbul Rumları ile Batı Trakya Türklerinin hepsi yerleşik sayıldı (Ahalî Mübadelesi).
- Bu sorunun çözülmesi Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olmasında ve Balkan Antantı'nın imzalanmasında etkili olmuştur.
- Venizelos, Atatürk'ü 1934 yılında Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermiştir.

Yabancı Okullar Sorunu

- Yabancılar kapitülasyonlar aracılığıyla Türk ülkesinde birçok okul açarak önemli kültürel haklara da sahip olmuşlardır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

6. ÜNİTE

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli **bir üyesi** olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa

karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Madde -1:	Devletin şekli
Madde -2:	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3:	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4:	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5:	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6:	Egemenlik
Madde -7:	Yasama yetkisi
Madde -8:	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9:	Yargı yetkisi
Madde-10:	Kanun önünde eşitlik
Madde-11:	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: –Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: –Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

ÜÇÜNCÜ KISIM CUMHURİYETİN TEMEL ORGANLARI

BİRİNCİ BÖLÜM Yasama

I. Türkiye Büyük Millet Meclisi

A. Kuruluşu: –Madde 75

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur.

B. Milletvekili seçilme yeterliliği:

–Madde 76

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam **bir yıl** veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırmak, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.

Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ve Silahlı Kuvvetler mensupları, görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.

C. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının seçim dönemi:

–Madde 77

(Değişik: 21/1/2017-6771/4 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.

Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde 101 inci maddedeki usule göre ikinci oylama yapılır.

D. Seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler: –Madde 78

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin **bir yıl** geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden **otuz ay** geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin **üç ay** içinde yapılmasına karar verilir.

Genel seçimlere **bir yıl** kala, ara seçimi yapılamaz.

(*Ek fıkra: 27/12/2002-4777/2 md.*) Yukarıda yazılı hallerden ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır. Bu fıkra gereği yapılacak seçimlerde Anayasanın 127 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

E. Seçimlerin genel yönetim ve denetimi: –Madde 79

Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun; kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanır.

1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun hükümleri saklıdır.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kanunda geçen;

a) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri,

b) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri,

c) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

e) Bilgi veya belgeye erişim: İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini,

f) Kurul: Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunu,

İfade eder.

Örnek Soru Tarzı

- I. Tarafsızlık
- II. Eşitlik
- III. Açıklık
- IV. Tarafgirlik

Yukarıdakilerden hangisi 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanununun amaçlarından değildir?

- A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

Cevap B

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü

Bilgi edinme hakkı: –Madde 4

Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye’de ikamet eden yabancılar ile Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

3628 SAYILI MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI, RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNU

9. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele cümlesinden olarak; bu Kanunda sayılanların mal bildiriminde bulunmalarını, bildirimlerin yenilenmesini, mal edilmelerin denetimiyle, haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma halinde uygulanacak hükümleri, bu Kanunda belirlenen suçlarla bazı suçlardan dolayı kamu görevlileri ve suç ortakları hakkında takip ve muhakeme usulünü düzenlemektir.

Mal bildiriminde bulunacaklar:

–Madde 2

a) Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç)

b) Noterler,

c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları,

d) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan

diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri,

e) (Mülga: 24/6/1995 - KHK - 557/21 md.)

f) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları,

Mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Özel Kanunlarına göre mal bildiriminde bulunmak zorunda olanlar da bu Kanun hükümlerine tabidir.

Örnek Soru Tarzı

3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu uyarınca aşağıdakilerden hangisi mal bildiriminde bulunacaklar arasında yer almaz?

- A) Muhtarlar
- B) Cumhurbaşkanı yardımcıları
- C) Bakanlar
- D) Siyasi parti genel başkanları

Cevap A

Hediye: –Madde 3

Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücemele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzelkişiliklerinden, Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzelkişi veya kuruluşan; aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücret topla-

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Görevler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Görevler: –Madde 2

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Teşkilatı

Teşkilat: –Madde 3

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Bakan: –Madde 4

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları: –Madde 5

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Sağlık Politikaları Kurulu: –Madde 6

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri

Hizmet birimleri: –Madde 7

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü: –Madde 8

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü: –Madde 9

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü:

–Madde 10

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü:

–Madde 11

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü: –Madde 12

(Mülga: 19/11/2014-6569/45 md.)

Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü: –Madde 13

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü:

–Madde 14

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü: –Madde 14

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü: –Madde 14

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Hukuk Müşavirliği: –Madde 15

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Denetim Hizmetleri Başkanlığı: –Madde 16

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Strateji Geliştirme Başkanlığı: –Madde 17

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü: –Madde 18

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Özel Kalem Müdürlüğü: –Madde 19

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği: –Madde 19

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Bakanlık Müşavirleri: –Madde 20

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yüksek Sağlık Şûrası, Tıpta Uzmanlık Kurulu, Sağlık Meslekleri Kurulu

Yüksek Sağlık Şûrası: –Madde 21

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

Tıpta Uzmanlık Kurulu: –Madde 22

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/25 md.)

RESMİ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

11. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda veya el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yapılan resmi yazışmalara ilişkin kuralları belirlemek, bilgi veya belge alışverişini, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütmek ve uygulama birliğini sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,

b) Arşiv imza: Kriptografik metodların zaman içerisinde koruyucu özelliğini yitirmesine karşı, periyodik olarak alınan zaman damgası ile korunan elektronik imzayı,

c) Belge: Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi,

ç) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ta-

rafından yürütülen ve idarelerin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatındaki birimlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlandığı sistemi,

d) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve ilişkisel özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi,

e) Elektronik onay: Güvenli elektronik imza kullanılmayan durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını,

f) Elektronik ortam: EBYS içerisinde e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış belgelerin hazırlandığı, kayıt altına alındığı, saklandığı ve gönderildiği ortamı,

g) e-Yazışma Teknik Rehberi: Elektronik ortamda yapılacak resmi yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi,

ğ) Fiziksel ortam: Kağıt ortamında yapılan işlemleri,

h) Form: Biçimli belgeyi,

ı) Format: Elektronik dosya türlerini,

i) Günlük rapor: EBYS'de yapılan ekleme, değiştirme, silme, arama, görüntüleme, gönderme ve alma gibi işlemlerin hangi EBYS elemanı üzerinde ve kim tarafından gerçekleştirildiği ile işlemin gerçekleştirildiği tarih ve saat bilgisini ihtiva eden kayıtları,

ÖRNEK 15

DAĞITIM LİSTESİ ÖRNEĞİ

Dağıtımın Üst Yazının Devamında Kullanılması Durumu:

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI
Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-679153/68-01/003-141842
Konu : Yönetmelik Taslağı Değerlendirme Toplantısı

28.08.2019

DAĞITIM YERLERİNE

Adı SOYADI
İdari İşler Başkanı

Ek: Yönetmelik Taslağı (12 Sayfa)

Dağıtım:
Dağıtım Listesi (21 Mühatap)

Bu belge, öznel; elektronik imza ile yapılmıştır.
Belge Dağıtım Adresi: <https://www.indyve.gov.tr/ucsb-hvy>
Cumhurbaşkanlığı Kulliyesi 06560 Beştepe-ANKARA
Bilgi için: Adı SOYADI / Unvan
Telefon No: (0 312) 123 45 67 Faks No: (0 312) 123 45 68
e-Posta: ucsb-hvy@ucsb-hvy.tr İnternet Adresi: www.ucsb-hvy.tr
Kep Adresi: cumhurbaşkanligi@hs01.kep.tr

1/2

ÖRNEK 14

DAĞITIM ÖRNEKLERİ

Ek ve Dağıtım Başlığının Birlikte Olması Durumu:

Adı SOYADI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Ek: İlgil (e) Yazı (1 Sayfa)

Dağıtım:
Adli Bakanlığın
Hazine ve Maliye Bakanlığın

Sadece Dağıtım Başlığının Olması Durumu:

Adı SOYADI
İdari İşler Başkanı

Dağıtım:
Dışişleri Bakanlığın
Hazine ve Maliye Bakanlığın
Millî Savunma Bakanlığın

Dağıtımın Gereği ve Bilgi Saklında Olması Durumu:

Adı SOYADI
Bakan

Dağıtım:
Gereği:
Hazine ve Maliye Bakanlığın
İçişleri Bakanlığın

Bilgi:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığın

Bazı Dağıtım Yerlerine Ek Konulmaması Durumu:

Adı SOYADI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı

Ek:
1- İlgil Yazı (1 Sayfa)
2- Dosya (1 Adet)

Dağıtım:
Dışişleri Bakanlığın (EK-1 Konulmadı)
Hazine ve Maliye Bakanlığın
Millî Savunma Bakanlığın (EKler Konulmadı)

1/2

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak **(Değişik ibare:RG-16/2/2018-30334)** Sağlık Bakanlığında görev yapan personelin görevde yükselme ve unvan değişikliğine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(Değişik:RG-30/12/2014-29221 mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik, Sağlık Bakanlığı merkez, taşra ve döner sermaye teşkilâtında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine tabi olarak görev yapan personelden görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle atanacakları kapsar.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında bulunan ve doktora öğrenimini bitiren personelden, atılacak görev için aranan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) bendine göre hesaplanan toplam hizmet süresine sahip olmaları ve mevzuatla aranan öğrenim şartını taşımaları kaydıyla uzman veya aynı düzeydeki görevler ile daha alt görevlere yapılacak atamalarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, **(Değişik ibare:RG-9/2/2019-30681)** 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 15/3/1999 tarihli ve 99/12647 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe ko-

nulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt görev: 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunda belirtilen hiyerarşik kademeler çerçevesinde daha alt hiyerarşi içindeki görevleri,
b) Aynı düzey görev: Hiyerarşi, görev, yetki ve sorumluluk açısından aynı grupta ya da grup içinde alt gruplar olması hâlinde aynı alt grupta gösterilen görevleri,

c) **(Mülga:RG-16/2/2018-30334)**

ç) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

d) **(Değişik:RG-9/2/2019-30681)** Birim: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen merkez ve taşra teşkilâtı hizmet birimlerini,

e) **(Mülga:RG-30/12/2014-29221 mükerrer)**

f) Genel Müdürlük: Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

g) **(Mülga:RG-30/12/2014-29221 mükerrer)**

ğ) **(Değişik:RG-31/3/2017-30024)** Görevde yükselme sınavı: Görevde yükselmeye tabi kadrolara atanacaklar için yapılan yazılı ve sözlü sınavı,

h) Hizmet grupları: Aynı düzeydeki unvanlardan oluşan grupları,

ı) Hizmet süresi: Aylıksız izinli geçen süreler hariç muvazzaf askerlik süresi dahil olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) bendine göre hesaplanan süreleri,

SAĞLIK BAKANLIĞI ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME YÖNETMELİĞİ

13. ÜNİTE

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; sağlık hizmetlerinin yurt genelinde etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için **(Değişik ibare:RG-2/3/2018-30348)** Sağlık Bakanlığında görev yapan sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı personelinin atama ve yer değiştirmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(Değişik:RG-2/3/2018-30348)

(1) Bu Yönetmelik; Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatında görev yapan sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı personelini kapsar. Ancak, Bakanlık merkez teşkilatından taşra teşkilatına, taşra teşkilatından merkez teşkilatına yapılacak atamalar ve görevlendirmeler ile eğitim ve araştırma hastanelerinde görev yapan eğitim görevlisi, başasistan ve asistanları kapsamaz.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun Ek 1 inci maddesi ve 19/4/1983 tarihli ve 83/6525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarının Yer Değiş-tirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakan: Sağlık Bakanı,

b) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

c) (Mülga:RG-2/3/2018-30348)

ç) (Mülga:RG-2/3/2018-30348)

d) Doluluk oranı: Bakanlıkça iller itibariyle planlanan PDC'ye göre her unvan ve branş için belirlenen personel sayılarının, illerde o unvan ve branşta çalışan personel sayısına oranını,

e) Genel Yönetmelik: 19/4/1983 tarihli ve 83/6525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarının Yer Değiş-tirme Suretiyle Atamalarına İlişkin Yönet-meliği,

f) Hizmet grubu: Personel dağılım cetveli doluluk oranına göre belirlenen il gruplarını,

g) Hizmet puanı: **(Değişik:RG-2/3/2018-30348)** Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfında çalışan Bakanlık personeli için, çalışılan yerin özellikleri göz önüne alınarak hesaplanan puanı,

ğ) Hizmet bölgesi: Genel Yönetmeliğin Ek-1 sayılı cetvelinde belirtilen illerin yer aldığı bölgeleri,

h) İl Müdürlüğü: İl Sağlık Müdürlüğünü,

ı) Kanun: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,

i) (Mülga:RG-2/3/2018-30348)

j) Personel: **(Değişik:RG-2/3/2018-30348)** Bakanlıkta, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine göre istihdam edilen sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı çalışanlarını,

k) Personel Dağılım Cetveli (PDC): Ek-2'de belirlenen ilkeler doğrultusunda il ve birim bazında, yılda en az bir defa yenilenen, unvan ve branşlar itibariyle bulunması gereken personel sayısını gösteren cetveli,

SAĞLIK BAKANLIĞI TAŞRA TEŞKİLATI İDARİ VE HİZMET BİRİMLERİ KADRO STANDARTLARI YÖNETMELİĞİ

14.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, Sağlık Bakanlığının taşra teşkilatında idari birimlerin hizmet amaçlarına göre görevlendirilecek yönetici personelin dağılımı ile kadroların (**Ek ibare:RG-7/10/2017-30203**) ve pozisyonların düzenli ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanımına dair usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak: –Madde 2

(1) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 25 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakan: Sağlık Bakanını,

b) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

c) Hizmet Birimi: (*Mülga ibare:RG-7/10/2017-30203*) (...) sağlık hizmetini sunan birimi,

ç) İdari Birim: İl ve İlçe Sağlık Müdürlüğünü,

d) Koordinatör: Birden fazla ildeki sağlık hizmetlerinin bir arada değerlendirilmesi, gelişmişlik farklarının giderilmesi ile hizmetlerin ve ihtiyaçların müşterek planlanması amacıyla Bakanlıkça görevlendirilen il müdürlerinden birini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kadrolara Dair Genel Esaslar

Kadroların sabitliği: –Madde 4

(1) Ek-1'de yer alan cetvelde idari ve hizmet birimlerinin azami kadro (**Ek ibare:RG-7/10/2017-30203**) ve pozisyon standartları gösterilmiştir. Bu standartların üstünde veya dışında personel ataması yapılamaz.

Kadro ve görev unvanları: –Madde 5

(1) Bu Yönetmelik ekinde yer alan cetvelde idari ve hizmet birimlerinin bünyesinde istihdam edilecek personelin kadro (**Ek ibare:RG-7/10/2017-30203**), pozisyon ve görev unvanları belirtilmiş olup bu unvanları taşımayan personelin ataması yapılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Acil sağlık hizmeti: –Madde 6

(1) Acil sağlık hizmetleri il ve ilçe sağlık müdürlükleri tarafından yürütülür. Bu müdürlükler söz konusu hizmetlerin yürütülmesi için kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilerle ait tüm sağlık kurum ve kuruluşlarının sevk ve idaresinden sorumlu ve bu konuda yetkilidir.

Sağlık grup başkanlıkları: –Madde 7

(*Mülga:RG-7/10/2017-30203*)

Kadro temini: –Madde 8

(*Değişik:RG-7/10/2017-30203*)

(1) Bu Yönetmelik kapsamında bulunan kadroların ve pozisyonların temini, dağılımı ve diğer kadro işlemleri, 190 sayılı KHK ve diğer ge-

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönergenin amacı; Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatının görev yetki ve sorumlulukları, kadro ve pozisyon standartları, kadroların ve pozisyonların düzenli ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanımı ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönerge; 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ıncı maddesi ile 04/01/2012 tarihli ve 28163 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı İdari ve Hizmet Birimleri Kadro Standartları Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönergede geçen;

a) Bakan: Sağlık Bakanı,

b) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

c) Kurum: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunu,

ç) Müdür: İl Sağlık Müdürünü,

d) Müdürlük: İl Sağlık Müdürlüğünü,

e) Başkan: İl sağlık müdürlüğü bünyesinde ihtiyaca göre halk sağlığı, kamu hastaneleri, ilaç ve tıbbi cihaz, sağlık ve acil sağlık hizmetleri ile personel ve destek hizmetlerini yürütmek üzere sözleşmeli başkan pozisyonunda istihdam edilen sözleşmeli personeli,

f) Başkan Yardımcısı: İl sağlık müdürlüğü bünyesinde ihtiyaca göre halk sağlığı, kamu hastaneleri, ilaç ve tıbbi cihaz, sağlık ve acil sağlık hizmetleri ile personel ve destek hizmetlerini yürütmek üzere sözleşmeli başkan yardımcısı pozisyonunda istihdam edilen sözleşmeli personeli,

g) Sağlık Tesisi: Müdürlük veya ilçe sağlık müdürlüğüne bağlı birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerini veren hastane/merkez ve bağlı birimlerini, üniversiteler ile ortak/birlikte kullanılan hastaneler de dâhil olmak üzere, ağız ve diş sağlığı merkezleri, hastaneler, 112 acil istasyonları ile benzeri sağlık kuruluşlarını,

ğ) Uzman: Bakanlıkça belirlenen alan ve vassıflarda özel bir meslek bilgisi, tecrübe veya ihtisas gerektiren hizmetleri yürütmek üzere sözleşmeli uzman pozisyonunda istihdam edilen sözleşmeli personeli,

h) İl grubu: Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı İdari ve Hizmet Birimleri Kadro Standartları Yönetmeliğinde belirtilen il gruplarını,

ı) Standart: İl Sağlık Müdürlüğü, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve sağlık tesislerinde kadro/unvan/branş/pozisyon itibarıyla çalıştırılabilecek azami personel sayısını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Temel Esaslar

Temel esaslar: –Madde 4

(1) Bakanlık taşra teşkilatı aşağıdaki temel ilkelere çerçevesinde hizmetlerini yürütürler.

a) Bakanlık politikalarına, strateji ve hedeflerine, planlama ve düzenlemelerine uygun davranırlar.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönergenin amacı; Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatında görev yapan avukatlık hizmetleri, genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, din hizmetleri ve yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personelin atama, yer değiştirme ve özlük işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönerge; Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatında avukatlık hizmetleri, genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, din hizmetleri ve yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personeli kapsar.

(2) Merkez teşkilat ile taşra teşkilatı arasındaki personel hareketleri ile müdür, müdür yardımcısı ve bunlarla aynı düzeydeki diğer kadrolarda bulunanlar bu Yönergenin kapsamı dışındadır.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönerge; 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 inci maddesi ile 19/4/1983 tarihli ve 83/6525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönergede geçen;

Bakan : Sağlık Bakanını,

Bakanlık : Sağlık Bakanlığını,

Müdürlük: İl sağlık müdürlüğünü,

Personel: Bakanlık taşra teşkilatında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendine göre istihdam edilen avukatlık hizmetleri, genel hizmetleri, teknik hizmetler, din hizmetleri ve yardımcı hizmetler sınıfında çalışanları,

d) Kanun: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,

e) Standart : Bakanlık standart kadro mevzuatında belirlenen standart kadroları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Atama İşlemleri

İlk defa atama: –Madde 5

(1) Bakanlık kadrolarına aday memur olarak ilk defa yapılan atamadır.

Yeniden atama: –Madde 6

(1) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmış olup bu görevlerinden çeşitli nedenlerle ayrılmış ve Kanuna göre atama engeli bulunmayanlar, Bakanlık taşra teşkilatı kadrolarına yeniden atanabilirler. Atamalar, kadro durumunun uygun olması halinde kura ile yapılır. Kuraya ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın internet sitesinde ilan edilerek duyurulur.

Kurum içi yer değişikliği: –Madde 7

(1) Personelin iller arası yer değişikliği her yıl haziran-temmuz döneminde yapılır. Personelin iller arası yer değiştirme talebinde bulunabilmesi için görev yaptığı ilde fiilen en az bir yıl çalışmış olması şarttır. Yıllık izin, hafta sonu tatili ile resmi tatil günleri fiili çalışmadan sayılır.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

ISBN 978-625-8221-36-7

9 786258 422136 7